

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΕΠΙΛΥΣΗΣ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ ΔΙΟΔΙΩΝ ΚΑΤΟΙΚΩΝ Β.Α ΑΤΤΙΚΗΣ

1 ΔΕΔΟΜΕΝΑ

- Η Ε.Ο είναι ο κύριος οδικός άξονας για τις μετακινήσεις των κατοίκων της ΒΑ Αττικής εντός των ορίων του νέου δήμου Ωρωπού, προς/και από το κέντρο των Αθηνών και προς/από του όμορους δήμους (πχ δήμος Διονύσου).
- Εναλλακτική διαδρομή πρακτικά δεν υφίσταται γιατί η παράπλευρος οδός έχει προδιαγραφές εργοταξιακού δρόμου ,παρέχει κακές συνθήκες ασφάλειας και έχει υπερβολική κίνηση, 16000 οχήματα/ημέρα εκ των οποίων το 44% φορτηγά (1). Ουσιαστικά παρότι δεν θα έπρεπε χρησιμοποιείται σαν παράλληλη ΕΟ.
- Μέχρι τον 10^ο/2009 η ΕΟ δεν είχε σταθμούς διοδίων προς Αθήνα (μετωπικά διόδια Αφιδνών) και ελάχιστους πλευρικούς. Στη συνέχεια ενεργοποιήθηκαν σταθμοί προς Αθήνα και πλευρικοί. Σήμερα μέσα στα όρια του δήμου Ωρωπού λειτουργούν σε 8 διαφορετικές θέσεις σταθμοί διοδίων.
- Το κόστος των διοδίων είναι πολύ υψηλό γιατί
  1. Το 85% του τέλους εισπράττεται για τη μελλοντική κατασκευή του αυτοκινητόδρομου της δ Ελλάδας (Ιονία Οδός).
  2. Το σύστημα τιμολόγησης είναι τέτοιο που οι οδηγοί χρεώνονται χρήση ΕΟ πολύ μεγαλύτερη από τη χρήση που πραγματοποιούν. Για παράδειγμα στα μετωπικά διόδια Αφιδνών χρεώνεται χρήση 51 χλμ ενώ οι κάτοικοι της ΒΑ Αττικής διανύουν ανά διαδρομή κατά ΜΟ 10χλμ. (2)
- Η παραχωρησιούχος εταιρία (ΝΕΑ ΟΔΟΣ Α.Ε) δεν έχει ολοκληρώσει τις κατασκευές επί της ΕΟ οι οποίες είχαν συμβατικές ημερομηνίες πέρατος τον Αύγουστο του 2009 για ένα μέρος εξ αυτών και τον Αύγουστο 2010 για τις υπόλοιπες.(3),(4), ενώ έχει σταματήσει μ ευθύνη της πλήρως τις κατασκευές από 27-01-2011. (5) Για τις παραβάσεις αυτές δεν έχουν επιβληθεί οι προβλεπόμενες ρήτρες, η εταιρία έχει εισπράξει ως μη όφειλε τη χρηματοδοτική συμβολή του δημοσίου, ενώ παρανόμως αύξησε τα τέλη διοδίων τον 10^ο /2009.
- Οι κάτοικοι της ΒΑ Αττικής για να αντιμετωπίσουν το πρόβλημα έχουν οργανωθεί σε κίνημα που αποκαλείται «συντονιστικό φορέων και κατοίκων της ΒΑ Αττικής ενάντια στα διόδια». Το σύνολο σχεδόν των κατοίκων της περιοχής έχει ενημερωθεί για την αδικία που υφίστανται, για τη μη τήρηση της σύμβασης από την εταιρία ενώ οργανώνονται συστηματικά δράσεις όπως διαμαρτυρίες στα διόδια των Αφιδνών, με συχνότητα μία εκδήλωση κατά ΜΟ τον μήνα και παρέχεται συνδρομή και πληροφόρηση στο σύνολο των χρηστών της ΕΟ για θέματα που αφορούν απαιτήσεις της εταιρίας, δικαστικούς αγώνες που βρίσκονται σε εξέλιξη κλπ.
- Η σημερινή τιμή διοδίων σύμφωνα με τις προβλέψεις της σύμβασης είναι μια ενδιάμεση τιμή. Αυτή τη περίοδο στα διόδια Αφιδνών ανέρχεται στα 2,10[€] (1,62 € προ ΦΠΑ), ενώ η τελική τιμή σε συνθήκες 2012 έπρεπε να ήταν 3,35 € (2,58 € προ ΦΠΑ). Οι αυξήσεις δεν έχουν επιβληθεί επειδή η εταιρία δεν έχει ολοκληρώσει τις συμβατικές της υποχρεώσεις που πηγάζουν από την

τρίτη αποκλειστική προθεσμία. Η ετήσια επιβάρυνση ενός κατοίκου της περιοχής για καταβολή διοδίων ανέρχεται με τη σημερινή τιμή σε 3000,00Ε ενώ με τη τελική τιμή σε 4500,00Ε (τιμές 2012, χρήση της ΕΟ 2 φορές την ημέρα).

- Ελάχιστοι κάτοικοι της ΒΑ Αττικής καταβάλλουν πλέον τέλη διοδίων για τις καθημερινές τους μετακινήσεις. Χρησιμοποιούν είτε τον επικίνδυνο παράδρομο ή την ΕΟ χωρίς να πληρώνουν διόδια.
- Η ΝΕΑ ΟΔΟΣ χρησιμοποιεί προβλέψεις της σύμβασης (2) για είσπραξη των οφειλομένων τελών, αρχικά με την αποστολή ειδοποιητηρίου και στη συνέχεια με την έκδοση διαταγής πληρωμής. Έτσι μια οφειλή 1000,00Ε μετατρέπεται σε απαίτηση 2100,00Ε.
- Με βάση στοιχεία του 2005 καταγράφονται κατά ΜΟ ημερησίως 15490 διελεύσεις οχημάτων στην ΕΟ που αφορούν την ΒΑ Αττική (1). Δηλαδή αθροιστικά οχήματα που εισέρχονται στην ΕΟ μετά τα τέως διόδια Σχηματαρίου κα διασχίζουν τα διόδια Αφιδνών προς Αθήνα και οχήματα με κατεύθυνση προς Λαμία που διασχίζουν τα διόδια Αφιδνών και εξέρχονται της ΕΟ πριν από τα τέως διόδια Σχηματαρίου. Οι μετακινήσεις αυτές αφορούν τις καθημερινές ανάγκες των κατοίκων της ΒΑ Αττικής και εργαζόμενους στη περιοχή που κατοικούν στη ευρύτερη περιοχή των Αθηνών.
- Μέχρι τον 10^ο/2009 τα οχήματα που κινούνταν προς Αθήνα περνούσαν ελεύθερα από τα διόδια Αφιδνών ενώ κατέβαλλαν διόδια τέλη μόνο στην κατεύθυνση προς Λαμία.

2 ΕΚΤΙΜΗΣΕΙΣ

- Με βάση τη κυκλοφορική μελέτη της εταιρίας εκτιμάται ότι το 2005 5300 οχήματα κατοίκων της ΒΑ Αττικής χρησιμοποιούσαν την ΕΟ για τις καθημερινές τους μετακινήσεις. Σήμερα ο αριθμός αυτός έχει μειωθεί δραστικά λόγω οικονομικής κρίσης, κόστους καυσίμων (εγκατάλειψη της κίνησης με ΙΧ, δραματική αύξηση της πληρότητας του ΟΣΕ), ανεργίας (δεν υφίσταται πλέον ανάγκη μετακίνησης), κόστους διοδίων (χρήση παράδρομου).
- Εκτιμάται ότι με τις σημερινές συνθήκες όχι παραπάνω από 1500 οχήματα κατοίκων της Β.Α Αττικής χρησιμοποιούν καθημερινά της Ε.Ο καταβάλλοντας τέλη διοδίων. Αν αυξηθούν δε περαιτέρω τα διόδια ο αριθμός αυτός θα μειωθεί ακόμα περισσότερο. Επομένως οι καθαρές εισπράξεις διοδίων από τους κατοίκους της περιοχής δεν υπερβαίνουν καθημερινά τα 4.860,00Ε (1,62Ε * 2 διαδρομές * 1500 οχήματα) δηλαδή σε ετήσια βάση 1.283.000Ε ή ποσοστό 1,72% επί των ετήσιων εισπράξεων διοδίων της εταιρίας.
- Οι απώλειες σε διόδια τέλη από τις κινητοποιήσεις των κατοίκων της περιοχής εκτιμάται ότι ανέρχονται σε ετήσια βάση στα 272.000Ε (κινητοποίηση 2 ωρών κατά την οποία διέρχονται ελεύθερα 8.100 ελαφρά οχήματα * 2,10Ε + 900 βαρέα οχήματα * 6.30Ε * 12 κινητοποιήσεις τον χρόνο. Με δε την τελική τιμή διοδίων (+60%) οι απώλειες αυτές θα ανέρθουν στα 435.000Ε.
- Αν η εταιρεία εξακολουθήσει την διαδικασία έκδοσης διαταγών πληρωμής που θα έχει σαν συνέπεια την πλήρη οικονομική καταστροφή των θυμάτων αυτής της τακτικής θα προκληθεί κοινωνική εξέγερση στην περιοχή με φαινόμενα ανάλογα της Κερατέας με ότι αυτό συνεπάγεται ιδιαίτερα σ' αυτήν την κρίσιμη καμπή που τα έργα των αυτοκινητόδρομων βρίσκονται στον αέρα και η κοινωνία γενικότερα «βράζει». Η πιθανότητα της κοινωνικής εξέγερσης αυξάνεται περαιτέρω μετά την πρόσφατη ψήφιση νόμου με τον οποίο

θεωρούνται ποινικό αδίκημα οι εκδηλώσεις των κατοίκων στα διόδια που αγωνίζονται για το δίκιο τους

3. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Α ΛΥΣΗ

Βέλτιστη επιλογή είναι η ελεύθερη διέλευση των κατοίκων της ΒΑ Αττικής από τα διόδια της περιοχής. Μ' αυτόν τον τρόπο εξασφαλίζονται τα εισοδήματα και η ασφαλής και άνετη μετακίνηση για τις καθημερινές τους ανάγκες. Είναι ένα μέτρο έμπρακτης απόδοσης δικαιοσύνης και βήμα αποκατάστασης της εμπιστοσύνης του λαού προς τις πολιτικές ηγεσίες. Μετά απ' αυτή τη λύση καταργούνται οι κινητοποιήσεις των κατοίκων στα διόδια της ΒΑ Αττικής και οι εξ' αυτόν απώλειες διοδίων τελών..

Οι απώλειες διοδίων τελών εξαιτίας της λύσης αυτής θεωρούνται ελάχιστες σε σχέση με τα οφέλη και εκτιμώνται σε ετήσια βάση στα 584.000€ (750 οχήματα * 5,15€ για δυο μετακινήσεις * 264 εργάσιμες ημέρες – κόστος κινητοποιήσεων {435.000€}).

Η ΛΥΣΗ ΑΥΤΗ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΓΙΝΕΙ ΑΠΟΔΕΚΤΗ ΜΟΝΟ ΕΦΟΣΟΝ ΕΧΕΙ ΜΟΝΙΜΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ. ΔΗΛΑΔΗ ΑΝ Η ΠΑΡΟΧΗ ΚΑΡΤΩΝ ΕΛΕΥΘΕΡΗΣ ΔΙΕΛΕΥΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΤΟΙΚΟΥΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΕΙ ΔΕΣΜΕΥΣΗ ΜΟΝΟ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΑΥΡΙΟ ΑΥΤΗ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΤΙΣ ΑΝΑΚΑΛΕΣΕΙ ΚΑΙ ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΣΤΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΑ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ (ΣΤΥΛΙΔΑ). Η ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΔΙΕΛΕΥΣΗ ΤΩΝ ΚΑΤΟΙΚΩΝ ΤΗΣ ΒΑ ΑΤΤΙΚΗΣ ΛΟΓΩ ΕΛΛΕΙΨΗΣ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΡΟΜΗΣ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΚΑΤΟΧΥΡΩΘΕΙ ΩΣ ΣΥΜΒΑΤΙΚΟΣ ΟΡΟΣ ΣΤΗΝ ΕΠΙΚΕΙΜΕΝΗ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗΣ ΤΗΣ Ε.Ο.

Β ΛΥΣΗ

Η αμέσως επόμενη επιλογή που θα μπορούσε ενδεχομένως να γίνει αποδεκτή συνοψίζεται ως ακολούθως:

- Ελεύθερη διέλευση προς Αθήνα των κατοίκων της ΒΑ Αττικής στα μετωπικά διόδια Αφιδνών. Έτσι η πρωινή μετακίνηση προς την εργασία γίνεται ασφαλής και σε μικρό χρόνο.
- Ελεύθερη διέλευση των κατοίκων της ΒΑ Αττικής από τα πλευρικά διόδια. Οι διελεύσεις αυτές αφορούν μετακινήσεις εντός των ορίων του δήμου. Δεν μπορεί αυτές να γίνονται με κόστος.
- Καταβολή τμήματος διοδίων 0,60€ (0,50€ προ ΦΠΑ) από τους κατοίκους της ΒΑ Αττικής στα μετωπικά διόδια Αφιδνών με κατεύθυνση προς Λαμία. Με τον τρόπο αυτό εκτιμάται ότι πολλοί κάτοικοι που σήμερα χρησιμοποιούν τον παράδρομο αύριο θα προτιμήσουν την χρήση της Ε.Ο λόγω του χαμηλού κόστους διοδίων λαμβάνοντας υπόψη την ασφάλεια και την μείωση του χρόνου διαδρομής που προσφέρει. Εκτιμάται ότι μπορεί και 3000 οχήματα κατοίκων της ΒΑ Αττικής να περνούν καθημερινά από τα διόδια αυτά καταβάλλοντας σε ετήσια βάση 540.000€. Αυτό είναι και προς το συμφέρον του δημοσίου (αύξηση εσόδων ΦΠΑ άμεσα και μελλοντικά του ποσοστού των διοδίων τελών που θα του αποδίδονται) Το μειονέκτημα της λύσης αυτής είναι ότι αντιμετωπίζει κατά λιγότερο δίκαιο τρόπο το πρόβλημα της καθημερινής μετακίνησης των κατοίκων της ΒΑ Αττικής. Αυτό θα μπορούσε να έχει σαν συνέπεια την συνέχιση των κινητοποιήσεων των κατοίκων της περιοχής στα διόδια Αφιδνών και της γενικότερης κοινωνικής αναταραχής εξ αιτίας του προβλήματος.

ΠΗΓΕΣ

1. ΜΕΛΕΤΗ ΔΙΟΔΙΩΝ (ΤΜΗΜΑ ΠΑΘΕ) ΝΕΑΣ ΟΔΟΥ ΙΟΥΛΙΟΣ 2009

2. ΣΥΜΒΑΣΗ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗΣ ΠΑΘΕ ΝΟΜΟΣ 3555/ΦΕΚ Νο 81/16-4-2007
3. Η ΑΠΟ 22-06-2010 ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗ- ΑΙΤΗΣΗ ΠΡΟΣ ΥΠΟΥΡΓΟ ΥΠΟΔΟΜΩΝ Κ.Α 10 ΘΕΣΜΙΚΩΝ ΠΑΡΑΓΟΝΤΩΝ ΒΑ ΑΤΤΙΚΗΣ
4. Η ΑΠΟ 22-10-2010 ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗ- ΑΙΤΗΣΗ ΠΡΟΣ ΥΠΟΥΡΓΟ ΥΠΟΔΟΜΩΝ Κ.Α 10 ΘΕΣΜΙΚΩΝ ΠΑΡΑΓΟΝΤΩΝ ΒΑ ΑΤΤΙΚΗΣ
5. ΤΟ ΑΠΟ 1-4-2011 ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΔΙΚΤΥΩΝ